

MAGYAR KURI R.

Bécs, Pénteken, December' 9-dikén, 1825.

Török Tudósítások.

A' Ministeriumban olly változások történtek, mellyek nyilvánvalóan mutatják, hogy a' Császár azokat kedvetlenségből rendelte. Sadik Effendi, ki most Kiaja-Beg (Belső, az előtt pedig Külső dolgokra ügyelő Minister) volt, és a' kinek hatalmas munkássága meszsziire kiterjedett, hirtelenséggel megfosztatott fényes hivatalól, és igen tsekély hivatalra, Topchana Naziriségre taszítottatott-le, melly annyit tesz, mint Agyüöntők' Felügyelője. Melly véletlenül érte őtet ezen tsapás megtetszik abból, hogy reggel még nem is gyanítván be-ment Canczellariájába, 's alig volt ott kevés minutáig, hogy vette a' kemény parantsolatot.

Hasonló tsapás érte a' Fegyveresháznak eddig volt Felügyelőjét Huszti-Béit, kit a' Szerályban legnagyobb méltósággal bíró embernek tartottak; most Birodalom' Marschaljává neveztetett, a' melly ugyan elég fényes hivatal, de semmi nagy befolyással nem bír. — Más e'féle változások is fordultak elé, hanem minket mind ezek nagyon kevésé illetnek.

A' Görög Fő Emberek naponként kedvetlenülnek azért, hogy mind ez ideig híjába várták Angliának azon Ajánlásban való megegyezését, mellyet néki a' Görög Országlószék az eránt tett vala, hogy venne magára a' Görög-protektorságot. Ellenben a' Lord Cochrané' expedíziójába még ma is nagy bizodalmat helyeztetnek

az Országlószék' tagjai. Találtatnak olyanok között, a' kik valósággal nagyobb bizodalommal viseltetnek ezen expedízióhoz, mint Anglia' Protectorságához. Azonban olyanok is találtatnak, kik egyikből se gondólják, hogy valami lenni fogna. Kivált az ütött nagy szeget némelyeknek a' fejekbe, hogy Anglia éppen most küldötte Statford-Canning urat mint Nagy-követet Konstantinápolyba. Időbe fog telni, még ezen környüállásoknak kifejtődésekről valami bizonyost halhatunk.

Azok azonközben, kik a' Görög Országlószéknek az Angliai Udvarhoz tett folyamodását ellenzették volt, még ma is nagyon üldöztetnek a' Conduriotti és Maurkordaló részeiktől, kik még ma is a' kormány mellett ülnek. A' kit tsak megkaphattak közölök, mind elfogatták. Illy sors érte a' többek között a' Kalavritai Epárechát is, Suzzót. Többekről is névszerént írják, hogy illy sors érte őket, milyenek Sophianopulo, Ainian, Theotocki.

Ezen Angliának tétetett ajánlás 's az abból folyt következesek egész egy megjegyzésre méltó időszakast csináltak a' Görög revolúciónak idejében. Azolta úgy látattak magokat viselni a' Görög vezérek, mint ha valamely halgatással helybe hagyott fegyver nyugvás lett volna Moréán. Ezen idő alatt minden akadályoztatás nélkül hordozta Ibrahim Basa a' maga sergeit a' félszigetnek egyik szegletéről a' másira, 's most egy majd más Görög városbéli közönségnek tett nyájás ajánlásokat, így próbálván eleintén szép sze-

reut a maga részére hajtani őket. A Görög közönségek azonközben se jót se rosszát nem tudván néki felelni, némellyek halgattak, mások az erdőkre szaladtak, míg végre Ibrahim Basa megmérgeződven, több közönségeket, kik előtte el nem futhattak vala, kardra hányatott 's felprédáltatott. Illy sors érte Mistra városát is.

Nem lehet eléggé tudálni, hogy mit tartottak abba vagy mi jót reménlettek a Görögökre nézve ezeknek pártfogó-írójik abból, hogy ezen Basa felől annyi költeményeket hirteltek-el; most elfogták, majd meg orozlották, majd ismét a sergeit pestis által vesztegették. Melly meghatározva írtak a felől, hogy a Modoni Török tábornok a pestis semmivétette volna! 's már most jól lehet tudni, hogy Modonnál nyoma se volt a pestisnek. Nisinél uralkodott valami veszedelmes nyavalya, melly megölt 500 Egyiptomi katonát. Hanem akár mint voltak mind ezek, elég a dolghoz, hogy Oktober elején még 9,800 emberből álló armádája volt ezen Basának, a mellyet különkülmb tsapatokban minden felé szabadon küldözött ide amoda a nélkül, hogy a Görögök szembe szállottak volna véle.

A Görögök közt most nevezetes változásnak kellett volna elő fordulni, mellyet sokak nagy figyelemmel vártak, gondolván, hogy nevezetes következesek folynak belőle-ki. Ezen változásnak annak kellett volna lenni, hogy mivel az Országlöszék tagjainak ideje Oktober 10-dikén eltelt, tehát most új tagokat kellett volna választani: de nem tartatott jónak, hogy most ezen lépést tegyék, 's olly fogás által veték elejét, hogy a jövő Januáriusra közönséges Nemzeti Gyűlést hirdettek. Valóságos czélzása-e a Conduictisistáknak 's Maurokordátistáknak ezen Nemzeti Gyűlésnek tartása, 's ha az, valyon a mostani környüfállások között megeshetik-e, valyon nem fog-e Ibrahim is megjelenni

ezen Gyűlésen, 's több e-félék? mind olly kérdések, mellyekre majd tsak Januárius után felelhetni valamit. Most semmit se.

Említettük már régebben, hogy a Görögöknél fogva tartatott két Török Basának vissza tsereltetése, ámbár nagy későre, de szerentsésen végre hajtatott legyen. Most már arról is olvasunk valamit, hogy miképpen eszközlődött-ki ezen költsős tseré. Ennek végre hajtására Oktob. 4-dikén érkezett vala Anglus hajós Kapitány Hamilton Nápoliba, minekutána az Ibrahim-Basa Titoknokjával Modonban az eránt az egyetértést már előre, úgy mint Sept. 29-dikén, aláírta vala. A Görögök kívánsága a volt eleintén, hogy a két Török Basákért Ibrahim négy Görög vezéret adjon-ki, úgy mint: Hadschi Christót, Hadschi Nicolót, Jatrakót, és Mauromichalit, a Mainai Beinek egy fijasát. De nem nyerhetke-ki mindnyájokat Hamilton. Ismét felbe kellett volna szakadni az alkudozásnak, melly hogy ne történjék, tsak Jatrakóval, és Maurómicchallival kellett megelegednie, kiket Nápoliba szállítván, ott érettek a két fogoly Basát a maga hajójára által vette, 's mind szabad embereket Smyrnába vitte.

Hiteles kütfőkből jött tudósítások szerint így állottak a dolgok Nápoliban Oktobernek lefolyta alatt.

Colokotroni, a mostani legfőbb Görög Vezér Oktober 8-dikén Nápoliba ment, hogy az Országlöszéknél panaszt tegyen az Oltalmazási készülteknek sikeretlenségéért, hova tartozik főbb képpen, hogy annak a Rekrutázási Rendeletnek, melly szerént, ha a sors éri, minden 18—50 esztendős Görög férfjunak katonának kellene lennie, 's a mellyet nem régen minden Európai Ujságok kihirdettek vala, sem Moréán, sem Hydrán, sem Kó-

leti és Nyugoti Görög Országban, sem Szepán nem látszik semmi fogantatja. Csak az erő és oltalom nélkül lévő szigetek engedelmeskédnek, a' melyek legfeljebb is 3—4 ezer embereket ha kiállithatnak a' jövő tavaszig. A' Colokotrini panaszára tehát azt határozta a' Törvényhozó Gyűlés, hogy pénzen fogadjanak 15,000 emberekből álló armádát, 's ezt bizzák egyenesen a' Colokotrini' keze alá.

A' mi pedig ezen határozást illeti, erről még most csak azt lehet megjegyezni, hogy sokak találatnak, a' kik ettől se' sokat remélnének. Ezek olly Görögök, a' kik Colokotroninak nem barátjaik 's a' kik őtet azzal vádolják, hogy az őta, hogy másodszor a' fő vezérséget kezére kapta, már 800,000 Piástert költött-el, a' nélkül, hogy 2000 embereknél többet össze verbuált 's a' síkra kiállított volna.

Sokkal nagyobb reménységgel viseltetnek némelyek azon Fabvier nevű Francia Obersterhez, a' ki már most egész Görög Hazafivá lett, 's egészen Görög katonaszolgálatra adta magát. Réa a' van bízva, hogy, ugyan a' Colokotroni különös oltalmazása alatt, egy egész reguláris sereget organizáljon. Már 1200 gyalogokból 's 120 lovasokból állott Okt. 8-dikán a' gyakorlásra keze alá adatott sereg. — Őtet az Országlószék Athénének vidékére küldötte-ki mostanság 650 emberekkel, mint mondják olly rendeléssel, hogy ott folytassa sergének organizálását: de mások ezen rendelésben is más ezélszást látnak, azt tudniillik, hogy az Országlószéknek nints telyes bizodalma Keleti Görög országhoz, melyre nézve Fabvierre bízta alattomban, hogy közélről szemügy alatt tartsa azon részrehajlást, mely a' mostani Országlószéknek tselekedeteivel nintsen megelegetve, 's azért ez nem ok nélkül tart tőlle.

Hogy a' Görögök Kandia szigetén Grabusa várát elfoglalták, 's hogy azután néhány környéki helységek is fellámadtak a' Törökök ellen, ez már kérdést se szenved. A' Törvényhozó Gyűlés Nápoliból Botzari Kosztát küldötte oda Kandiái Katona Kormányozó nevezet alatt. Még most csak 800 emberekből állott a' Grabusai örző sereg, de kétség kívül nem soká nagyobb sereget fognak oda küldeni a' Görögök, különben hajosan fészkelhetik-meg ott magokat hosszú időre, mint hogy fel lehet tenni, hogy a' Törökök iparkodni fognak azon, hogy a' Görögöket ezen szigetről elkergethessék.

A' Triesti Observator is megvalóságosítá Nov. 26-dikán több rendbéli tudósítások által azt, a' mit közelebbi újságunkbaa az Egyiptomi és Konstanczinápolyi hajós sergeknek Navarinhez Nov. 5-dikén lett kiszállásokrol a' Konstanczinápolyi, 10-dik 's 18-dik Novemberi tudósítások után irtunk. A' nevezett Observator' tudósításai ezek: — „

„Egy Kapitány (így szoll ezen Újság), a' ki Tsésmét Nov. 2-dikán hagyta oda, jelenti, hogy útjában a' rossz idő miatt Hydránál megállapodni kéntelenítettén, ott Okt. 8-dikán déltájban vetette-ki vasmatkáját, 's mint szemmel-látott tanú írja, hogy a' Hydrai kikötőhelyből az ő ott léte alatt evezett-ki az 50 hajókból álló Görög sereg hajó huszonöt Gyujtókkal. Ő is még ezen napon felvette vasmatkáját, 's ezen Görög hajókkal együtt evezett Sapienza szigetig, hol a' Görög hajók megállapodtak, ő pedig itt tőlök elvárván 11-dikben tovább evezett, 's szemével látta, hogy a' Törökök Módonhoz néhány hajókkal, nagyobbára pedig Navarinhez megérkeztek 's oda beveztek és kikötöttek. Azt is beszéli ezen Kapitány, hogy Hydrához lett érkezése előtt a' Belo-

poulói tengeren az Orion nevű Cs. K. Briggel szembe találkozáván látta, hogy ez öt kereskedő hajókat kísért, de az után talám a' rossz idő elváloztotta az Oriont az oltalma alatt volt hajóktól, mint hogy ismét találkozáván véle, az Oriont csak egy más Austriai gálya' társaságában látta nem messze Cerigótól."

Ugyan ezen Observátorban találtatott Nov. 28-dikán a' következő tudósítás: —,

„Egy Kapitány, ki ma érkezett ide Alexandriából, jelenti, hogy az öszszes- tárt Törög sereg, a' melly mind együtt 132 hajókból, 15 Gyujtókból, és 1 Gőz- hajóból áll, Navarinhoz megérkezvén oda Nov. 5-dikén kikötött. Az említett Gőzha- jó mindenütt a' hajóserog előtt evezett. Ilyen hajónak kettőnek kellett volna a' Török hajókkal lenni, hanem a' másik, mellyet Alexandriában készítették, mikor első próbát tettek véle, azonnal szélyvel pattant, 's elcsúlyedett. A' másik, a' melly Londónban készült, haszonvehető. Most is a' hasznot tett, mint hogy ő volt a' Törökök' Kalauza. A' Török hajók 8000 gyalogokat és 1500 lovasokat hoztak az Ibrahim Basa' segítségére. Ezen Basa Tripolitzában 5000 embert hagyván hátra őrizeten; maga Módonban várta az új se- gítségnek megérkezését: hanem mihelyest értésére esett, hogy Navarinhoz kö- töttek-li a' hajók, ő is tüstént útnak in- dult oda, a' melly Módontól külömben is csak néhány órányira esik. A' seregek' kiszállása után Navarintól ismét vissza- ért Ibrahim Modonba, az új seregről pedig azt mondják, hogy Patrás felé fogja útját venni.

Ugyan ezen Triesti Observátor jelen- ti, hogy oda November 27-dikén két Au- striai Kapitányok kötöttek-li, Bellatin és Bigo, az első a' Sabionczella nevű gályának, a' másik Opi nevűnek a' vezé- re, kik Smyrnából jöven, November' 11- dikén a' Miauli vezérlése alatt lévő Gő-

rög hajók osztályával a' Moreai tenge- ren, a' Matapan' fokánál szembe találkoz- tak, 's hogy a' Görög hajókról sok em- berek hozzájok az ő hajóikra által jöttek, 's az Austriai hajos legényektől gorombás- kodva iparkodtak olly vallástételt kitsikor- ni, hogy az ezen Austriai hajókon taláta- to holmik, Török tulajdonok volnának, 's végre a' holmikból némelly darabokat ma- gokhoz vévén fenyegetőzve eltávoztak. Az Austriai Kapitányok azután panaszt tettek Miaulinál az ő hajóján, de csak olly rövid felelettel igazítottak-el tőlle, hogy ő semmit se segíthet rajtok, mint hogy azon hajók, mellyeknek embereik a' go- rombaságot elkövették, Gyujtó Kapitányo- kéik, ő pedig azoknak nem parantsol.

(Nem soká Messolongiból a' Görög Kronikától is újabb tudósításokat vár- hatunk).

Spanyol Ország.

Nem régen oda vivén az Apostoli Junta Spanyol országban a' dolgot, hogy a' Fő Minister Zea-Bermudez úr hí- vatalát elvesztvén helyébe Hertzeg Infan- tado tétetne-be, innét sok féle nyughatat- lankodtató hírek kerekedtek vala nyárny- ra, melyekre az adta az alkalmatosságot, hogy Zea úr mérséklett gondolkodású ember lévén, az Országlásha is mérsék- lett systemát állított volt fel, Hertzeg In- fantado pedig mint az Apostoli Junta em- bere, szükségesképpen olly gondolkodást mutatott-li, hogy ha a' Fő Ministeri ha- talmat kezébe kaphatja, azután mindenek- ben ezen Juntának systemáját fogja követ- ni. Innét szármoztak vala az ezer féle nyughatatlankodtató hírek, hogy tudniillik az Inquisitzio vissza fogna állittatni, hogy volt Kapuczinus Péter Velez Nagy Inqui- sitorré tétetődne; hogy a' Tortózaí Püspök Saéz Viktor a' Kastiljai fő Tanács' Elölül- jévé lenne 's több e'felek. Ide járult, hogy

a' Madridban lévő Külső Országi Követelek is annyira nyughatatlankodni mondattattak, hogy mint hallatott ők magok is ellenző jóvallatokat tettek ezen új Ministeriális változásokért. 's közönséges hír volt, hogy Spanyol Országba a' Frantzia sergek harmadikszor is be fognának menni. Hogy a' Spanyol népnek egy nagy része ezen híre-kért nyughatatlankodott, képzelné lehet, 's írják is. Így folytak ezen hánykodó országban a' körülállások, midőn a' nép elméjének letsendesíttésére nézve jónak találta az új Fő Minister több olly eszközöket elővételteni, mellyek által a' világ szeméi előtt azt iparkodik kimutatni, hogy Ze a' úrnak a' Ministeriumbol lett kilépéséből nem következik az, hogy tehát már most ismét a' régi systemának kelljen vissza állani. Az eszközött mellyek által ezen czélját elérni gondolta, egyebek között ezek voltak: Írtuk, hogy a' Király közönséges Hirdetés által czáfolta-meg azon szöbeszédet, hogy a' Frantzia sergek Spanyol Országba vissza fognának menni; azt is írtuk e napokban, hogy Pápa ő Szentsége a' maga Madridban lévő Nuntziusa által közönségesen kinyilatkoztatni parantsolta, hogy az Inquisitziónak visszaállításában nem egyezik-meg, mint hogy az az ok, melyre nézve annak vissza kellett volna állítani, már nints-meg, és mint hogy ennek vissza állítása a' mostani körülállások között csak gyűlölséget fogna inkább okozni, mint sem hogy a' czélt el lehetne általa érni.

Ilyen elmék' megnyugtatására czélzó eszköznek lehet tartani továbbá és mindennek felett azon Nyilatkoztatását Herizeg Infant adónak, mint Spanyol Fő Ministernek, t. i. azon Diplomatikai Nyilatkoztatást, mellyet ő maga Királya' nevében, az Eskuriáli Udvarban, Novembernek 5-dik napján, hol a' Király akkor lakott, minden ott lévő idegen Udvarok' Követeikhez küldött, 's a' mellyet a' Párisi Monitor

November' 26-dikán illy szavakkal közölt: — „

„A' Király, az én Felséges Uram, nem vehette tsudálkozás és hathatós bankodás nélkül eszébe azon hibás magyarázatokat, mellyek, mint látszik, azon eszközökkel való élésnek adattak, mellyeket Néki, azon Spanyol nép' boldogíttatására 's szerentsé-síttetésére nézve az Ő okossága és böltsesége, elejébe írtak, a' melly nép tudniillik az Isteni Gondviselés által adatott az Ő Felsége Atyai gondoskodása alá. —

„Az ő Királyi Felsége Országlását alapos intézetek és nem személyek teszik; 's mint hogy az első, tudniillik az alapos intézetek, mint talpköven az igazságon fekszenek, erre nézve ő Felségének a' szívébe vagnak bometetve. Az Ő Felsége Hatalmának Depositáriusai (a' Ministerék) nem egyebek, 's nem is lesznek egyebek soha, hanem tsak Szabad Akaratjának Organumai, és ők azt, se meg nem szoríthatják se meg nem köthetik, és ők tsak arra valók, hogy az ezen szabad akarat szerint hozzájuk érkezendő parantsolatokat világosabbakbá 's közönségessé tegyék.

„Most tehát semmi változás nem történt az Országlási systemában, hanem tsak a' körülállásokban, 's nagyon fontos okok kívánták 's kívánják parantsolva, hogy a' személyekre nézve változás létezzék. Ha ennél egyebet gondolna valaki, nagyon megalatsonyítaná a' Király' Karakterét és szívét mélyen megsebbetné. Ő Felsége, kit a' maga Felséges Szövetségesei eránt legtisztább barátság lelkesít, azon barátságos öszszetsatoltásban, a' melly közöttök feun-áll, legkissebb változtatást tenni nem szándékszik. Az ő Felsége külső Politikája változás nélkül való; azon tekintet, az a' nagyrebetsülés, 's az az igazságos készség, mellyeket ő Felsége eránt a' véle barátságos Hatalmasságok bizonyítván, ő Fégét azok által magoknak adósáikká tettek, egyedül az ő Felsége tulaj-

don gondolkodási érzéséből 's belső meggyőződéséből és nem valamely magános személynek gondolkozása' módjától veszik származásokat; akár ki legyen is ezen személy. Ezen systema ezután is minden változás nélkül az előbbeni módok szerint fog folytatatni. Ő Felsége igazságtalanságot tselekedne a' maga Szövetségeseinek egyenessége 's részrehajlatlansága eránt, ha csak leggyengébb gyanuval lenne is az eránt, hogy ezeknek valami hajlandóságok lehessen arra, hogy ő Felsége eránt más-képpen viseltessenek, avvagy hogy ezen barátsági kötelet valamely magános személy eránt viseltető tekintetből meggyengíteni vagy talám egészen ketté szakasztani akarnák, melly személynek sorsaikal nintsen egy Monárkiának sorsa össze kötötte, valamint szintén azon Monárchia' Országlásának alapos intézetei sintsenek véle össze isatollatva.

„A' Király az Isten' akarátja által rendeltetvén azon nagy familiának fejévé, melly a' Spanyol Monárhiát teszi, legjobban is esmerheti 's ítelheti-meg annak ohajtásait, 's valóságos boldogságát, valamint szintén azon segedelmeket is, mellyek által az azt hoszszú időik ólta látogató inségek, rólla elfordíttathatnak.

„Király ő Felsége nem tartja szükség felett valónak mindeneket bizonyossá tenni a' felől is, hogy a' maga Országának kormányozásában el nem fog távozni azon úttól, mellyet ő Felségének a' felhozott tekintetek és indító okok, mint tselekedeteinek egyedül való mérték-sinorjai, elejébe írának.

„Ő Felsége meghatározott módon réám bízta, hogy ezen Tiszti nyilatkoztatást terjeszsem Excellentiád' elejébe, 's kérjem, hogy azt azonnal küldje-el a' maga Udvarához a' régre, hogy annak egyenes igazságos gondolkodásai, a' gonoszság vagy

legkissebb két értelműség által megnevellettathassanak.

„Költ Sz. Lorentzóban Nov. 5-kén 1825-ben. *Tudományos Jelentés.*

Budán a' Királyi Magyar 'Universitás' betűjével kijött 1825-ben ezen valósággal ohajtott nyomtatvány: Verseghy Ferencz Maradványai és Elete.

Köszönetre méltó fáradozás vala Verseghynek még nyomtatásban meg nem jelent munkáit világra hozni. E' jelenvaló kötetben találatnak Ovidiusnak Altalváltásáiból az I-ső könyv, 's a' II-diknak 1—12 darabjai; nem különben Fő Méltós. Pyrker László, mostani Velencei Patriarkának Tunisiás nevű német munkájából némelly darabok magyarra fordítva; úgy a' Teremtésnek képe Moyzesből; valamint a' Primás Herczeg képére írt vers; és Butsuzás név alatt kótákkal kiadott ének. Ezen darabok az előljáró beszéddel Tudós Verseghy Úrnak tulajdon munkái: mellyeket ő élteben T. Sággy Ferencz Úrnak, ez pedig most Méltós. Horváth János, és Fő Tisztelendő Vajky György Uraknak ajánlott. — A' boldogultnak életét Fő Tisztelendő Fejér György Prépost után megbővitve Sággy Sándor közli, mellyben a' meghóltnak tudományos érdemei jelesen fel vannak világosítva, és nyomtatott munkái nevezet szerint elő adva, úgy, hogy ez a' magyar nyelv literária historiájában mindenkor nevezetes helyet fog érdemelni. — Az egész kiadás gyönyörű szép betűkkel, mellyek a' Typographiának betsületet szerezhetnek, vagyon nyomtatva; és a' könyv homlokát Verseghynek igen tsinos képe ékesíti, úgy hogy az egész készületet mint a' barátság-nak maradandó szép emléket, úgy tekinthetjük. — Találatik a' Pesti Könyváros Uraknál, és más nevezetesebbeknél; tsinos borítékban velin papíroson 2 forinton, szép pósta papíroson 1 for. 50 krajczáron, nyomtató papíroson 1 forinton, Compénben.

E r d é l j

Erdélyben a' késő tavasz, és korán való hó-harmat miatt a' szőlő tökéletesen meg nem érhetvén, ott kevés, és nem jó bor lett: úgy a' búza is, minthogy sok helyeken megléhasodott, nem igen ereszt, sok korpája, és kevés lisztje vagyon: de a' török búza, 's más tavaszi vetés általjában véve középszerűnél jobb volt. A' szénát lapályos helyeken az árvíz semmivé tette; annyival bővebb, és jobb a' dombos és bércezes helyeken. Nálunk a' marhának nints ára, 's a' marhahúsnak fontja 2 kr. ezüstben.

Ugyan Erdélyből e'képpen írnak: „A' mi igen tisztelt és szeretett Királyi Fő Igazgató Tanátsunk Praesesse, Báro Jósika János Úr Ó Excellentiája Bétsből szerentsésen hozzánk Kolosvárra szinte három hónapi távul léte után e' hónap 4-dikén megérkezett.

Az Iskolák e' hónap 6-dik napján Veni Sanctét tartottak, melly alkalmatosság-

gal a' Lyceumi nagy szálaban öszve gyülekezvén sok Uri Vendégek, a' Fő Igazgató Tanáts' sok tagjai, a' Királyi Lyceum Professorai, a' tanuló ifiúság ezen következő esztendőre szokás, és felsőbb rendeléseknél fogva esztendőnként a' Senatus Academicus által választatni szokott Pro-Directornak a' Fő Igazgató Tanáts a' választást megerősítő Decretuma felolvasatott. Mellynél fogva az új Pro-Director Tiszt. P. Marko Albert, Filozofia Doctora, a' Regyes Iskolák Szerzetes Papja, igen tsinos és tudós Deák beszéddel, a' mi itt szokásban van, békőszönt, 's hivatalához fogván az Iskolai Törvényeket felolvastatta, és az ifiúságot az erköltsre, és a' tudományokra fontossan, 's hathatossan serkentette.

Filozofiára és Jusra már 220 tanuló ifiú gyült egybe. Gymnasiumban, és Normában mintegy 600-an, a' Reformátum Collegiumban: 650, az Unitarium Collegiumban 330. A' Szászoknál 160 gyermek, annál fogva Kolosvárott a' Chirurgusokkal együtt szinte két ezer Tanuló van.

A Magyar Kurír tisztelt Olvasójához!

Midőn a' Magyar Kurír a' jövő 1826-dik esztendőnek elejével a' két Kedves Magyar Hazák' szolgálatjára, a' maga' közelébbi levelében tett ígérete szerint ismét kélép, jónak tartja még egyszer következőkre emlékeztetni Tisztelt Olvasójit:

A' főbb tárgyak, mellyek ezen Ujságban találatni fognak, kiváltképpen és legszelesebb értelemben vétetve, e' hármak lesznek:

Előszö r. A' F. Császári Monárkhiát illető minden olvasásra méltó tárgyak, Előmozdittatások, Megtiszteltetések, Nevezetesebb meghalálozások, tanító 's gyönyörködtető történetek —

Másodszo r. Az előttünk esmeretes világ béli minden Országokban naponként előforduló nevezetesebb tárgyak —

Harmadszo r. A' két Kedves Magyar Hazánkbeli minden napi történetekről szolló tudósítások.

A' két elsőbbeket öszsze keresni, kidolgozni, a' M. Kurírnak tulajdon maga kötelessége; a' mi a' harmadikat illeti, azt ő a' két Hazában találató Barátjaitól, Jóakaróitól, Iarodságaiknak költsönös megfordíttatásáért, várja, a' mint is hogy ezenel közönségesen 's különös bizodalommal kéri mind azokat, a' kik ő eránta jó in-

dúlattal viseltetnek, hogy neki minden, Ujságba méltó, 's az ő köreikben előforduló történeteket, megírni ne terhelteessenek.

Az olyan levelekért, mellyek a' Kurírt akár melly tekintetben tárgyazzák, ő maga tartozik a' Bétsi fő Posta Hivatalnál esztendőnként, a' régtől, még a' Szatsvay Sándor' idejétől fogva fennálló alkü szerént fizetni. A' levelezésért való fizetésnek soksága tehát senkit el ne tartoztasson a' Kurírral való levelezéstől. Ő az erre kívántató költségét jó szívvél teszi, tsak hogy tisztelt Olvasójinak kedveket ennyivel is inkább megtalálhassa.

Ide tehetnök még Negyedik tárgynak az új könyvelmek kihirdettetését is, de meg kell jegyeznünk, hogy ezeknek kihirdetésével tsak úgy szolgálhatunk, ha tudunkra leszen, hogy a' könyv a' Czensúrán imprimaturt, nem pedig tsak transitet vagy tolleraturt kapott.

Elmellőzhetetlen megjegyzés a' M. Kurírra nézve az, hogy a' kikötött tartani 's eleintén is rendesen venni kívánják, jókor parantsoljanak eránta. Eddig a' volt szokásunk, hogy a' fél esztendő elején, míg a' rendelések Bétsbe öszsze gyűlhettek volna is, minden addig volt Olvasólnak kétszer, háromszor, sőt négyszer is megküldöttük az Ujságot. E' réánk nézve a' Stempel miatt nagyon háros volt. Tudja már minden, hogy ujságunknak napfényre való jöhétéscéért, minden árkusért egyegy ezüst krajtzárt kell, mint Adót, a' Kintstárnak fizetnünk. Hátchát bizontalanra küldjük a' stempelezett Ujságokat, sok ezüst krajtzárokat kell hijába vesztenünk azon olvasókért, kikazután ki maradnak. Hogy tehát ez ne történjék, azért mindeneket szívesen kérünk, hogy jókor adják vagy adassák tudunkra, hogy ujságainak küldözését ne állítsuk meg. Ha ezt nem tselekszik, kéntelenek vagyunk a' félesztendő végével egyszerre megszünni. A' pénzt utánna lehet küldeni a' már meg tétetett rendelésnek.

Ezen tekintetben legjobb szolgálatot tehetnek nekünk a' Tekintetes Postamester Urak, melyre őket ezennel szívesen is megkérjük, mi is meg ígervén, hogy a' kitelhetőségig iparkodunk fáradságaikat megköszönni.

Nagyon kedvesen veszi a' Kurír, ha azok, kiknek ezen esztendőben nem változott a' titulussok, ezt megírják; vagy ha változott, megigazítva küldik-el hozzánk, illy módon, melyről nem kell elfelejtkezni: An die K. K. Hof-Post Zeitung-Expédition. Pro Magyar Kurír, in Wien.

A' Kurírt Bétsben könnyű megtalálni az árkus' végén találtató, 's Felső parantsolat szerént mindenkor feltéetni szokott Nyomtató mívhelyben. Ugyan ott nyomtatott Nyugtató mellett be is fizethetnek az ujságért, kiknek tetszik, mint hogy a' befizetésre Bétsben tsak ez a' két mód találtatik, úgy mint, vagy a' Postán, vagy magánál a' Kurírnál.

A' M. Kurír árra a' béálló 1826-dik egész esztendőre 26, félre 13 forint leszen, V. Czédulában.

Ha kinek valamely darab ujságai eltévedtek volna, írjon hozzánk, mert ha nállunk találtatni fog, megküldjük.

Végre ajánljuk szolgálatunkat minden eddig volt pártfogóijnak, még azoknak is, kik a' múlt fél esztendő béli viszontagságok miatt a' M. Kurírtól elpártoltak vala.